

उमोचा f. N. pr. einer Apsaras MBh. 1, 4821. Wohl falsche Var. für अनुमोचा.

उर gehen, eine Sautra-Wurzel (wegen उरग).

उर m. N. pr. angeblicher Ṛshi von RV. 10, 186, aus Vāta's Geschlecht, RV. ANUKA.

उरक (?) m. N. pr. eines Dieners von Çiva H. 103, Sch.

उरग (उर = उरस् + ग) 1) m. a) Schlange (auf der Brust gehend) P. 3, 2, 48, VĀRT. 2. VOP. 26, 61. in der Mythol. göttliche Wesen mit menschlichem Antlitz, deren Schönheit oft gerühmt wird. AK. 1, 2, 4, 9, 3, 6, 97. H. 1 03. SUÇR. 1, 112, 6. M. 7, 23. VIÇV. 5, 9. RAGH. 1, 28, 12, 5, 91. गन्धर्वीरगराजसाम् M. 3, 196. सिद्धचारणयत्नेषु महोरगगणेषु च INDR. 5, 25. उरगोश्च दिव्यान् BHAG. 11, 15. पन्नगोरगराजसाम्: VIÇV. 15, 9. देवगन्धर्वमानुषोरगराजसाम् N. 1, 28. MAITR. UP. in Ind. St. 1, 274, 2, 396. LALIT. 172. f. उरगी PHAB. 77, 7. — b) Blei RĀGĀN. im ÇKDR. — 2) f. उरगा N. pr. einer Stadt: उरगावासिनं चैव रोचमार्णां रणो ऽजयत् MBh. 2, 1027; vgl. उरगाव्यस्य पुरस्य RAGH. 6, 59. LASSEN (Z. f. d. K. d. M. II, 45, 82. LIA. II, 146, N. 4) vermuthet am ersten Orte उरशा. — 3) f. उरगी s. u. 1, a.

उरगभूषण (उ° + भू°) m. ein Bein. Çiva's (Schlangen als Schmuck tragend) H. 199, Sch.

उरगसारचन्दन (उ° - सार + च°) eine best. Sandelart SCHIEFFNER, Lebensb. 323 (93). BURN. Lot. de la b. l. 421. LALIT. 70. 121. 197. 283.

उरगस्थान (उ° + स्था°) n. Aufenthaltsort der Schlangen, Pātāla, ÇABDAR. im ÇKDR.

उरगशन (उ° + श्च°) m. ein Bein. Garuḍa's (Schlangen essend) ĠAṬĀDB. im ÇKDR.

उरगास्य (उ° + स्या°) eine Art Spaten (Schlangenmaul) DAÇAK. 89, ult.

उरग (RĀJAM. zu AK.) und उरगम = उरग ÇKDR. VOP. 26, 61.

उरणा UP. 5, 17 (उरणा). m. 1) Widder, Lamm AK. 2, 9, 77. TRIK. 3, 3, 439. H. 1276. HĀR. 80. तस्यै ह्यविद्युरणा शयन उपवद्वास ततो क् गन्धर्वा अन्वतरमुरणं प्रमेथुः (nach dem Sch. ein junger Widder) ÇAT. BR. 11, 5, 2, 2. NIR. 5, 24. वकीवोरणामासाथ मृत्युरादाय गच्छति MBh. 12, 6535. 9946. 12063. — 2) ein best. dämonisches Wesen: य उरणां ज्ञानं नवं चक्षुंसं नवतिं च ब्राह्मन् RV. 2, 14, 4. — Die Bed. Wolke UNĀDIK. im ÇRDR. beruht auf der Verwechslung von मेष mit मेघ. — Wie उरा und ऊर्णा von वर.

उरणात्त (उ° + स्रत्) m. Cassia alata oder Tora AK. 2, 4, 5, 13. उरणात्तक dass. ÇABDAR. im ÇKDR.

उरणाव्य (von उ° + आख्या) m. (SvĀMIN zu AK.) und उरणाव्यक (ÇABDAR. im ÇKDR.) m. = उरणात्त.

उरध m. 1) Widder AK. 2, 9, 77. H. 1276. SUÇR. 1, 22, 4. 46, 20, 203, 15, 2, 302, 1. — 2) ein best. giftiges Insect SUÇR. 2, 287, 14. — Wohl in उर (= ऊर्णा Wolle) + ध tragend zu zerlegen. — Vgl. औरध.

उररी in Verbindung mit अस्, भू und कर gaṇa ऊर्यादि zu P. 1, 4, 61. विस्तारे (Ausdehnung) und अङ्गीकृते (Einwilligung) AK. 3, 4, 22, 15. H. an. 7, 42. MED. avj. 71. उररीकरू zugeben, einräumen: इति काल्पनिकं भेदमुररीकृत्य ŚIH. D. 24, 1. ÇAṆKAR. zu KRĀND. UP. 5, 2, 4. उररीकृत versprochen AK. 3, 2, 58. H. 1489. उररीकार m. Einräumung, Ein-

willigung ĠAṬĀDB. im ÇKDR. — Vgl. उरी, ऊरी, उररी. Man könnte einen Zusammenhang mit उरू (vgl. ein-räumen) annehmen.

उरल gaṇa बलादि zu P. 4, 2, 80. Davon उरल्यै adj. चतुर्विधेषु ebend.

उरश m. N. pr. eines von Kriegern bewohnten Landes v. l. im gaṇa तिकादि zu P. 4, 1, 154 und भर्गादि zu 178. उरशा N. pr. einer Stadt RĀGĀ-TAR. 5, 216. LIA. II, 146, N. 4. 165, N. 2. उरसा gaṇa वरणादि zu P. 4, 2, 82 und gaṇa सिन्धादि zu 4, 3, 93.

उरप्रक्षर (उरस् + क्ख) m. Brustharnisch VOP. 26, 70. AK. 2, 8, 2, 32. H. 766. काञ्चनोरप्रक्षराद्ये पिशाचवदनाः खराः R. 3, 67, 16.

उरस् (von वर wie उरू) n. UP. 4, 196. Brust AK. 2, 6, 2, 29. H. 602. an. 2, 576. MED. s. 18. स्वयं दास उरो अंसवपि ग्ध RV. 1, 138, 5. 10, 133, 5. AV. 9, 5, 20. 10, 2, 4. 3, 11. 8, 18. अघ्नानाः पाणिनोरसि 12, 3, 48. प्रियं पुत्रमुरस्याधते ÇAT. BR. 9, 2, 2, 50. उरो वै प्रति पृष्यतः 8, 6, 2, 7. 11, 5, 2, 4. 12, 2, 2, 11. 7, 4, 6. स्वोरसि विन्यस्य वक्त्रं तस्य प्रभानना N. 24, 40. Hip. 3, 9. SUÇR. 1, 126, 10. 207, 8. 339, 111. ÇĀK. 58. 64, 9. am Ende eines adj. comp. उरस्क P. 5, 4, 151. NIR. 3, 15. SUÇR. 1, 124, 11. 239, 11. 839, 8. महोरस्क R. 1, 1, 12. 3, 33, 45. 6, 9, 11. विपुलो 2, 111, 12. 3, 36, 6. पृथु 2, 47, 4. व्यूतो 3, 35, 4. MBh. 3, 11719. N. 12, 8. RAGH. 1, 13. शिलीरस्क (हिमवत्) KUMĀRAS. 6, 51. उरसि करू an die Brust drücken und einwilligen; in der letztern Bed.: उरसि कृत्वा und उरसिकृत्य P. 4, 4, 75. VOP. 15, 5. — Nach H. an. und MED. soll उरस् noch die Bed. der beste haben; vgl. उरस 2. — Im gaṇa तिकादि zu P. 4, 1, 154 und भर्गादि zu 178 wohl fehlerhaft für उरश, wie die var. l. hat.

उरसै (von उरस्) 1) adj. eine breite, starke Brust habend gaṇa अर्शादि zu P. 5, 2, 127. — 2) n. am Ende eines comp. das Beste in seiner Art P. 5, 4, 93. अश्वोरसम् = मुख्यो ऽश्वः Hauptpferd Sch. VOP. 6, 52. Vgl. उरस् am Ende.

उरसा s. u. उरश.

उरसित्र (उरसि, loc. von उरस्, + त्र) m. die weibliche Brust H. 603, Sch. HALĀJ. im ÇKDR. परिपस्पृशिरै चैनं पीनैरसित्रैः R. 1, 9, 38. — Vgl. उरोत्त.

उरसिरूक (उ° + रू°) m. dass. WILS.

उरसिल्लै (von उरस्) adj. eine breite, starke Brust habend gaṇa पिच्छादि zu P. 5, 2, 100. AK. 2, 8, 2, 44. H. 792.

उरसिलोमन् (उरसि, loc. von उरस्, + लोमन्) adj. auf der Brust behaart Sch. zu P. 2, 2, 35. 6, 3, 12.

उरस्क s. u. उरस्.

उरस्कट (उ° + क°) m. die über die Brust getragene Opferschnur TRIK. 2, 7, 14. HĀR. 48.

उरस्तम् (von उरस्) adv. in der Richtung der Brust P. 4, 3, 114.

उरस्त्राण (उ° + त्रा°) n. Brustharnisch HĀR. 198.

उरस्य (von उरस्), उरस्यति kräftig sein gaṇa काण्डादि zu P. 3, 1, 27.

उरस्य (wie eben) adj. 1) उरस्यं in der Richtung der Brust gelegen (उरसैकदिक) P. 4, 3, 114. — 2) wobei die Brust theilhaftig ist, anstrenghend (Arbeit): कर्मणा चाप्युरस्येन वक्तो यस्य विदारितम् SUÇR. 2, 447, 4. — 3) उरस्यं leiblich (Kind) P. 4, 4, 94. AK. 2, 6, 4, 28. H. 530. — 4) उरस्यं vorzüglich (gleichsam eine Brust) gaṇa शाखादि zu P. 5, 3, 103. — Vgl. औरस.